

רשומות

הצעות חוק

6 באוגוסט 1969

854

כ"ב באב תשכ"ט

צמוד

361

חוק הנוטריונים, תשכ"ט—1969

מ ב א

החלוקה הקיימת בין תפקידי נוטריון ציבורי לבין אלה של נוטריון למסמכים יוצאי-חוק מלאכותית היא, ואין לה הסבר אלא בנסיבות שהזמן גרמן. החוק העותמני על הנוטריון מסר את התפקיד של נוטריון למשפטן שניהל משרד עצמאי ושקיבל את התמורה בעד שירותיו ישר מלקוחו לפי תעריף שנקבע בחוק. עם כיבוש ארץ-ישראל על ידי הבריטים בוטל הסדר זה, והתפקידים של נוטריונים הועברו לתפקידים של בתי המשפט, שגבו את השכר לטובת אוצר ממשלת הכיבוש (תקנות הנוטריון הציבורי מ-4 ביולי 1918). הסיבה לכך הייתה, כנראה, החשד של ממשלת הכיבוש בישרם של ממלאי התפקידים הנוטריוניים.

המשרה של נוטריון — לא יכירנה מקומה במערכות המשפט המקובל האנגלי; מקורה כדינים המסחריים של איטליה, ומשם עברה ליתר ארצות יבשת אירופה, אך לא לארצות המשפט המקובל. אנגליה, שביחסים מסחר עם ארצות יבשת אירופה היתה נאלצת להשתמש במסמכים נוטריוניים, כגון העדת שטרות ומסמכים סחירים אחרים, הנהיגה שיטה שלפיה נתמנו נוטריונים שערכו מסמכים אך ורק לצרכי שימוש בארצות אחרות. על פי מסורת זו חיקקה בשנת 1921 ממשלת המנדט לארץ-ישראל את פקודת הנוטריונים הציבוריים (מסמכים נכריים), שהסדירה את מעמדו של נוטריון למסמכים יוצאי-חוק. פקודה זו איפ־שרה למנות עורכי-דין ארצישראליים, בעלי תואר "בריסטר" או "סוליסטור" בבריטניה הגדולה, להיות נוטריונים למסמכים יוצאי-חוק בארץ-ישראל. חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוק, תש"ו—1950, ביטל אמנם את הנאי הכשירות של הפקודה המנדטורית שלפיה מועמד לימנוי חייב להיות בריסטר או סוליסטור כאמור והגדיר הגדרת יתר את תפקידי הנוטריון — שהוגדרו עד אז בדרך הפניה לתפקידים המקובלים של נוטריון בבריטניה הגדולה. אולם החוק השאיר בעינו את חלוקת התפקידים בין נוטריון ציבורי לבין נוטריון למסמכים יוצאי-חוק.

עם התפתחות המקצוע של עורך-דין נראה כי אין עוד מקום לחלוקה מלאכותית זו שאין לה אה ורע בארצות נאורות. קיים היום ציבור עורכי-דין שמתוכו אפשר לבחור מועמדים מתאימים מבחינה מקצועית ומבחינת רמתם המוסרית, כדי למלא גם את התפקיד שממלא היום הנוטריון הציבורי. אמנם קיימות ביבשת אירופה שיטות שונות למילוי תפקידי נוטריון על ידי משפטן הגמנה עם המקצוע החפשי. יש ארצות שבהן ממלא עורך-דין גם תפקידי נוטריון — וזה בנוסף לעבודתו במקצוע של עורך-דין (כגון בחלקים של גרמניה), ואילו במקומות אחרים עוסק הנוטריון אך ורק במקצועו (כגון צרפת, בעלת מסורת ארוכה בשטח זה). הצעת החוק בוחרת בחלופה השניה, וזאת בנימוק שריכוזו של נוטריון בעבודה במקצועו בלבד מביא לידי התמחות יתר בשטח זה ולכן גם למתן שירותים טובים יותר. מאידך היקף הסמכויות של נוטריון, כפי שפורטו באופן ממצה בסעיפים 11 ו-12 להצעת החוק, מצומצם יחסית, ולכן יש הכרח להגביל את מספר הנוטריונים כדי לאפשר לכל אחד ואחד מהם להתפרנס בכבוד.

הגבלת מספר הנוטריונים היא, איפוא, אחת מהוראות היסוד של החוק המוצע. הוראת לודאי נוספת הדרושה והכרחית לביצוע ההסדר המוצע מצויה בסעיף 31 לחוק המוצע. אין להבטיח את ביצועו של החוק הלכה למעשה בלי אמצעי בקורת יעילים הכוללים חובת גילוי מסמכים וספרים. אמצעי בקורת כאלה קיימים בכל הארצות שבהן מכהן נוטריון לפי המתכונת של חוקי יבשת אירופה. בגרמניה, למשל, מבוצעת הבקורת על ידי שופט ובצרפת על-ידי חברים ותיקים במקצוע הנוטריון. לפי החוק המוצע יהיה המבקר של משרד נוטריוני כפוף למרותו של שר המשפטים.

חוק הנוטריונים, תשכ"ט-1969

פרק א': מינוי נוטריון

1. נוטריון יתמנה על ידי ועדת מינויים של המישה; בראש ועדת המינויים יעמוד שר המשפטים ויתר חבריה ימנה שר המשפטים, שנים מהם לפי המלצת לשכת עורכי הדין.
- ועדת מינויים
2. (א) נוטריון יתמנה מתוך רשימת מועמדים שאישרה והגישה ועדת המלצות לפי סעיף זה.
- (ב) ועדת המלצות תהיה של שלושה: היועץ המשפטי לממשלה יהיה היושב-ראש, ושני חברים ימנה שר המשפטים, אחד מהם לפי המלצת לשכת עורכי הדין.
- ועדת המלצות
- (ג) ועדת המלצות תכין מזמן לזמן ותגיש לשר המשפטים רשימת מועמדים למינוי כנוטריון.
- הגשת בקשה
3. המבקש לכהן כנוטריון יגיש בקשת מועמדות לוועדת המלצות.
4. אדם כשיר להיות נוטריון אם נתקיימו בו כל אלה:
- כשירות כנוטריון
- (1) הוא עסק במקצוע של עורך דין במשך 20 שנה, מהן לפחות 5 שנים בישראל;
- (2) הוא לא הורשע בישראל או מחוצה לה בעבירה שיש בה משום קלון;
- (3) הוא לא הוצא מעולם מלשכת עורכי הדין בישראל כתוצאה מהליכים משמעתיים ולא הושעתה חברותו בה, ובמשך 10 השנים שקדמו למינוי לא הוטל עליו עונש משמעתי אחר לפי חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961;
- (4) ועדת המלצות מצאה אותו ראוי לשמש כנוטריון וכללה את שמו ברשימת המועמדים.
- תקופת כהונה כשופט, כנוטריון ובשירות המשפטי של המדינה
5. לענין הכשירות להיות נוטריון, דין תקופת כהונה כשופט או בתפקיד משפטי אחר בשירות מדינת ישראל או בשירות אחר אשר שר המשפטים אישר אותו בצו לצורך סעיף זה, כדין תקופת עיסוק במקצוע של עורך-דין, ודין תקופת כהונה כנוטריון בחוץ-לארץ כדין תקופת עיסוק במקצוע של עורך דין בחוץ-לארץ.

דבריהם

נוטריוני. מצד אחר, בשים לב ליחס האמון הרב שממנו יתנה הנוטריון לפי המתכונת של החוק המוצע, מתמיר החוק בדרישותיו בדבר עברו הנקי של המועמד.

לענין הוחק הדרוש למינוי כשופט, משוה סעיף 2 (2) (ב) לחוק השופטים את תקופת הכהונה בשפיטה, או בשירות משפטי או אחר שקבע שר המשפטים, לתקופת עבודה כעורך-דין. הסעיף המוצע קובע השוואה דומה לענין הוחק הדרוש למינוי כנוטריון, אולם בנוסף לכך הוא מביא בהשגות כי במספר מדינות חוץ ישנם נוטריונים שכל עיסוקם במילוי התפקיד הנוטריוני. מן הראוי לעודד את קליטתם של אלה, שהרי צברו נסיון בעל ערך רב למילוי התפקיד בישראל, ולכן מוצע כי הוחק כנוטריון בחוץ-לארץ ייחשב כוחק בעריכת דין שם.

סעיפים
1 ו-2 ביצוע החוק מבוסס על שיתוף פעולה בין שר המשפטים לבין לשכת עורכי הדין, שמשרותיה יבואו המועמדים למשרות של נוטריונים. דבר זה בא לידי ביטוי, בין השאר, בהרכב ועדת המינויים, ובהרכב ועדת המלצות שמתפקדה להרכיב את רשימת המועמדים לתפקיד של נוטריון. היועץ המשפטי לממשלה משמש גם היום יושב-ראש הוועדה הממליצה בפני שר המשפטים על מינוי נוטריון למסמכים יוצאי-חוץ.

סעיף 4 בסעיף זה באה לידי ביטוי אחת המגמות החשובות של החוק המוצע, היינו לשריין את הכהונה בתפקיד כנוטריון למשפטים בעלי ותק רב שברצונם להתחיל את חיי המחתח המתמיד של הופעה בפני בתי המשפט בעבודה רגועה יותר הקשורה במילוי תפקיד

6. (א) שר המשפטים יקבע בצו את מספר הנוטריונים במדינה, והוא יחזור ויקבע לפני תחילת כל שנה, לאחר התייעצות עם לשכת עורכי הדין, את מספר הנוטריונים שיהיו רשאים לכהן במדינה אותה שנה.

קביעת מספר הנוטריונים

(ב) קביעת מספר הנוטריונים לפי סעיף זה לא תפגע במינויים של נוטריונים שכבר נתמנו לפי חוק זה.

7. ועדת המינויים רשאית, בשעת המינוי, להגביל את סמכותו של נוטריון, הן מבחינת המקום והן מבחינת סוגי העניינים; סמכות שהוגבלה רשאית ועדת המינויים בכל עת להרחיבה, בכפוף לאמור בחוק זה.

תחום סמכויותיו של נוטריון

8. (א) רשימת המועמדים שאושרה על ידי ועדת ההמלצות תפורסם במועד ובדרך שנקבעו בתקנות.

התנגדות

(ב) כל אדם רשאי להגיש, במועד ובדרך שנקבעו בתקנות, התנגדות מנומקת להכרזת שמו של אחר ברשימה; ועדת ההמלצות לא תגיש לשר המשפטים את רשימת המועמדים לפני שנתבה למועמד רשות להשמיע טענותיו והחליטה בהתנגדות.

9. כטרם יתחיל נוטריון לכהן —
(1) יחתום את שמו בפנקס הנוטריונים שינוהל בפיקוחו של שר המשפטים;
(2) ימסור למי ששר המשפטים הסמיכו לכך דוגמה של חתימתו ושל חותמו, בדרך שנקבעה בתקנות;
(3) ישלם את האגרה שנקבעה בתקנות.

פנקס הנוטריונים ואגרת מינוי

10. (א) נוטריון שכרצונו לכהן בשנה פלונית, ישלם תוך החודש הראשון של אותה שנה אגרה שנתית כפי שנקבע בתקנות; לא ישלם את האגרה כאמור, לא יהא רשאי לשמש נוטריון באותה שנה, כל עוד לא ישלם כפל האגרה האמורה.

אגרות שנתיות

(ב) נוטריון יהא רשאי לשמש נוטריון בלי חשלום האגרה השנתית עד סוף השנה שבה נתמנה נוטריון וכן במשך החודש הראשון של השנה הבאה אחרי השנה אשר בעדה שולמה אגרה.

(ג) לא ישלם נוטריון את האגרה השנתית עד תום השנה שבעדה היא מגיעה, יפקע תקפו של מינויו.

דברי הסבר

סעיף 6 בגלל יחס האמון הרב שייחבה ממנו נוטריון במתכונת החוק המוצע, מן הראוי שתיתן פרסומת רחבה לבקשתו של אדם להיכלל ברשימת המועמדים ושתיתן אפשרות לכל אדם להגיש התנגדות למועמדות זו. בדרך זו יכול לבוא בפני הועדה חומר שהוא חשוב להכרעתה, אם לאשר את המועמדות של פלוני או לא. מובן מאליו שהמועמד יוכל להתייחס לדברי ההתנגדות ושתיתן לו האפשרות לסתור אותם.

סעיף 7 דוגמת החתימה והחותם דרושה למשרד המשפטים כדי לאפשר לו לאמת אותם במקרים המפורטים בסעיף 6.

סעיף 8 האגרה השנתית גועדה לכסות — חלקית לפחות — את ההוצאות של ביצוע החוק על ידי משרד המשפטים. המתכונת של האגרה ותה למתכונת האגרה המשתלמת היום על ידי נוטריון למסמכים יוצאי חוץ.

לפי ההצעה, הסמכויות והתפקידים של נוטריון הם מוגבלים, ונוטריון אינו רשאי לעסוק גם בעריכת דין. לכן מילוי תפקיד בנוטריון אינו יכול להבטיח פרנסה ראויה אלא אם מספר הנוטריונים במדינה יהא מוגבל. כל שנה תיערך בדיקה מחודשת של מספר הנוטריונים, בשים לב לרווחיות מילוי התפקיד ולצרכים של הציבור; אולם עיון מתודש אינו יכול להביא לחיסול משרות בנוטריון אלא אם אותה משרת נתפנתה במשך השנה מסיבה כל שהיא.

סעיף 9 במדינות שבהן מילוי תפקידי נוטריון הוא בידי בעל מקצוע חפשי — כמוצע בחוק זה — גרוב להגביל את סמכותו של הנוטריון מבחינת המקום שבו הוא מכהן. סעיף זה יאפשר הגבלת הסמכות כאמור; אך יחד עם זאת — אם יתברר הצורך למנות נוטריון לעניינים מסויימים כשהיקף סמכותו רחב ממקום כהונתו — יהא גם אפשר למנות אותו כך.

פרק ב': סמכויות הנוטריון

ייחוד פעולות
המקצוע

11. הפעולות המגויות להלן לא יעשה אותן אלא נוטריון:

- (1) אימות חתימות על מסמכים המיועדים לשמש ראיה בבית משפט או בפני רשות אחרת או לשימוש בחוץ לארץ;
- (2) אישור נכונותם של העתקי מסמכים המיועדים לשמש ראיה בבית משפט או בפני רשות אחרת, בישראל או מחוצה לה, לרבות העתקים של מסמכים שנערכו על ידי הנוטריון עצמו;
- (3) אישור הנכונות של רשימת מצאי לצרכי הליך משפטי;
- (4) אישור כי מי שחתם על מסמך בשם תאגיד היה זכאי לחתום עליו בשם התאגיד;
- (5) אישור כי מי שחתם על מסמך בשם יחיד היה זכאי לחתום עליו בשם אותו יחיד;
- (6) העדה של מסמכים סחירים;
- (7) עשיית כל פעולה אחרת במסמך הנועד לשימוש בחוץ-לארץ, לרבות בנציגות מדינה זרה בישראל, אם עשיית הפעולה על ידי נוטריון דרושה לשימוש כאמור.

סמכויות נוספות
של נוטריון

12. בנוסף לפעולות המגויות בסעיף 11, סמכותו של נוטריון —

- (1) לאשר נכונותו של תרגום מסמך, בין שהתרגום נעשה על ידיו ובין שנעשה על ידי אחר;
- (2) לאשר שאדם פלוני נמצא בחיים;
- (3) לקבל ולאשר הצהרות בשבועה, הצהרות בהן-צדק וכל הצהרות אחרות;
- (4) לערוך הודאות חוב, חווי שכירות, יפוי-כוח ומסמכים שעריכתם על ידי נוטריון דרושה על פי כל דין או לשימוש במסמך בחוץ-לארץ;
- (5) למסור מסמך כאשר מסירתו על ידי נוטריון או מסירתו בצורה רשמית אחרת דרושה על פי כל דין, לרבות דיני מדינה זרה;
- (6) לעשות כל פעולה אחרת במסמך אם נקבע במסמך אחר שהפעולה תיעשה על ידי נוטריון;
- (7) לקבל פקדונות של כספים, מסמכים סחירים, ניירות ערך ומסמכים אחרים, ובכפוף לכל דין — לנהוג בהם לפי הוראות המפקידים;
- (8) לאמת חתימות על מסמכים אף שאינם מיועדים למטרה כאמור בסעיף 11(1).

דברי הסבר

מוסמך. סעיף 11 מבטל במידה רבה את האבחנה בין מסמכים שנועדו לשימוש בחוץ-לארץ לבין מסמכים אחרים. שארית לאבחנה זו נמצאת עדיין בפסקה (7), וזאת מטעמים מובנים.

סעיף 12 הפעולות המגויות בסעיף 12, אין צורך שיבוצעו על ידי מי שאיננו נוטריון, לא יהא אותו אדם יבוצעו על ידי מי שאיננו נוטריון, לא יהא אותו אדם אשם בעבירה לפי סעיף 68, אם כי ייתכן שלא כל אדם רשאי לבצע פעולות אלה, כגון קבלת הצהרות בשבועה. אולם ביצוע פעולות על ידי נוטריון מוסמך על כוחו של המסמך כאמצי ראיה, כאמור בפרק ד', ויש אפילו מקרים שבהם אין למסמך תוקף אלא אם השתתף הנוטריון בעריכתו (סעיף 24).

סעיף 11 בסעיפים 11 ו-12 באה לידי ביטוי המגמה לאחד את התפקידים של נוטריון, המכהן על פי החוק העותמני על הנוטריון, ושל נוטריון למסמכים יוצאי-חוץ. סעיף 11 קובע באופן ממצה את הפעולות שרק נוטריון מוסמך יכול לבצען, ואם אדם אחר מתיימר לבצען, יהא אשם בעבירה (סעיף 68). העקרון שאין לבצע פעולות מסוימות אלא על ידי נוטריון, אמנם מוגבל היום לנוטריון למסמכים יוצאי-חוץ, ואילו הח" שיבות של ביצוע פעולה מסוימת על ידי הנוטריון לפי החוק העותמני על הנוטריון היא בכך שבלי התערבותו של הנוטריון אין לחשיג תוצאה משפטית מסוימת, כגון כוחו של המסמך הנוטריוני כראיה, עצם תקפו של המסמך, או אכיפתו של המסמך כמו פסק דין של בית משפט

13. אין בהוראות פרק זה כדי לאסור עשיית פעולה על ידי עובד ציבורי המוסמך לכך במילוי תפקידו, או על ידי אדם אחר המוסמך לכך על פי חיקוק, ואין בהן כדי לגרוע מסמך כוונתו של נוטריון על פי כל חיקוק אחר.

שמירה סמכויות

פרק ג': דרכים ותנאים לביצוע פעולה נוטריונית

14. (א) לא ישתמש נוטריון בסמכות מסמכויותיו בענין שהוא, קרוביו, שותפיו או עובדיו מעונינים בהם.

איסור השימוש בסמכות לטובת קרובים

(ב) לענין סעיף זה, "קרוב" של הנוטריון —

- (1) בן זוג;
- (2) הורה, הורי הורה, צאצא, צאצא בן-זוג ובני זוגם של כל אחד מאלה;
- (3) אח או אחות ובני זוגם;
- (4) איגוד שהוא בשליטתו.

15. לא יאמת נוטריון את חתימתו של אדם על מסמך אלא אם אותו אדם הופיע בפניו, וזהה על ידיו וחתם בנוכחותו על המסמך.

אימות החתימה

16. לא יאשר נוטריון כי מסמך פלוני הוא העתק נכון מהמקור, אלא אם המקור הוצג בפניו והוא השווה אותו עם ההעתק.

אישור נכונות העתק

17. לא יאשר נוטריון את נכונותה של רשימת מצאי אלא אם נערכה על ידיו או בנוכחותו.

אישור נכונות של רשימת מצאי

18. לא יאשר נוטריון כי אדם שחתם על מסמך בשם תאגיד זכאי לחתום עליו בשם התאגיד אלא אם אותו אדם הופיע בפניו, וזהה על ידיו וחתם בפניו על המסמך, וזכותו לחתום כאמור הוכחה לנוטריון על ידי פנקסים המתנהלים על פי חיקוק, בין בידי עובד ציבורי ובין בדרך אחרת, או על ידי מסמכים אחרים שיש בהם ראיה לדבר.

אישור שאדם זכאי לחתום בשם תאגיד

19. לא יאשר נוטריון כי אדם שחתם על מסמך בשם יחיד זכאי לחתום עליו בשמו, אלא אם אותו אדם הופיע בפניו, וזהה על ידיו וחתם בפניו על המסמך, וזכותו לחתום כאמור הוכחה לנוטריון על ידי מסמכים שיש בהם ראיה לדבר.

אישור שאדם זכאי לחתום בשם יחיד

דברי הסבר

סעיפים 13—17 עקרון בפעולה נוטריונית הוא שעל הנוטריון להיות רבון על ידי עובד ציבורי במילוי תפקידו, כגון אימות חתימתו של עובד אחר הכפוף לו, אימות חתימתו של שולח על ידי עורך-הדין שלו, או אישור נכונות העתקים על ידי עובד הציבור כשהמקור נמצא במשמורתו; אין כל כוונה לגרוע מסמכויות אלה. כמו כן ניתנות לנוטריון בדינים קיימים סמכויות מיוחדות שלא בא זכרן בחוק זה, כגון עריכת הקדש לצרכי ציבור לגבי מקרקעין (סעיף 3 (א) לפקודת ההקדשות לצרכי ציבור), או העברת הזכויות של מבוטח ביטוח רכוש הפי סעיף 6 לחוק הביטוח העותמני.

סעיף 13 לפי החוק הקיים געשות פעולות נוטריוניות רבות על ידי עובד ציבורי במילוי תפקידו, כגון אימות חתימתו של עובד אחר הכפוף לו, אימות חתימתו של שולח על ידי עורך-הדין שלו, או אישור נכונות העתקים על ידי עובד הציבור כשהמקור נמצא במשמורתו; אין כל כוונה לגרוע מסמכויות אלה. כמו כן ניתנות לנוטריון בדינים קיימים סמכויות מיוחדות שלא בא זכרן בחוק זה, כגון עריכת הקדש לצרכי ציבור לגבי מקרקעין (סעיף 3 (א) לפקודת ההקדשות לצרכי ציבור), או העברת הזכויות של מבוטח ביטוח רכוש הפי סעיף 6 לחוק הביטוח העותמני.

סעיפים 18 ו-19 לענין האישור של זכות החתימה בשם תאגידים או יחידים מרשה החוק סטייה מסויימת מהכלל הדורש פעולה אישית. בענינים אלה מותר לו לנוטריון לסמוך על פנקסים המתנהלים על פי חיקוק, ואפילו על מסמכים אחרים שהנוטריון רואה בהם ראיה לדבר. ההוראות המוצעות סומכות בנדון זה על רגש האחריות של הנוטריון, שלא יאשר את זכות החתימה של פלוני על סמך מסמכים שערכם מפוקפק, והוראה חמורה יותר היתה מביאה לתקלות רציניות במסחר.

סעיף 14 יחס האמון הגיתן לנוטריון לפי המתכונת של החוק המוצע מחייב הוראות חמורות שיש בהן כדי למנוע ניגוד בין מילוי התפקיד וענינו האישי של הנוטריון בנושא הפעולה. לכן אסור לנוטריון לעשות פעולה שבה יש ענין לו או לקרובו. בהגדרת המונח "קרוב" הולכת ההצעה בעקבות הגדרה דומה בחוק מס שבת מקרקעין, השכ"ג-1963.

20. לא יאשר נוטריון נכונותו של תרגום אלא אם הוא שולט בשפה שבה נערך המקור וכן בשפה שאליה תורגם, והוא עצמו ערך את התרגום או בדק את נכונותו.

21. לא יאשר נוטריון כי ביום פלוני היה אדם פלוני בחיים אלא אם הופיע בפניו אותו אדם באותו יום וזוהה על ידיו.

22. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות דרכים ותנאים נוספים שבהם יבצע נוטריון פעולה נוטריונית או יימנע מלבצע, וכן השאר רשאי הוא לקבוע בתקנות כאמור הוראות בדבר -

- (1) זיהוי של מי שמתייצב בפני נוטריון לשם ביצוע פעולה נוטריונית;
 - (2) הבירור של הכשרות המשפטיות של המתייצב בפני נוטריון לשם ביצוע פעולה נוטריונית;
 - (3) מתן הסבר למתייצב בפניו לשם ביצוע פעולה נוטריונית, על משמעות הפעולה, לרבות משמעותם של המסמכים שבהם היא נעשית;
 - (4) בירור אם המתייצב בפני הנוטריון לשם ביצוע פעולה נוטריונית הבין את משמעותה;
 - (5) התנאים שבהם יבצע נוטריון פעולה נוטריונית לגבי מסמך הנערך בשפה שהנוטריון אינו שולט בה, לרבות איסור ביצוען של פעולות כאמור;
 - (6) ביצוען של פעולות נוטריוניות מסוימות בנוכחות עדים וכשירותם של עדים כאמור;
 - (7) תיאור הפעולות הנוטריוניות על תנאיהן בתוך נוסח האישור הנוטריוני;
 - (8) דרכי עריכת מסמכים נוטריוניים ואישורים אחרים.
- (ב) הותקנו תקנות לפי סעיף זה לא יבצע נוטריון פעולה נוטריונית אלא בתנאים ובדרכים שנקבעו בהן.

פרק ד': התוצאות של פעולה נוטריונית

23. מסמך שערך נוטריון בהתאם לחוק זה והתקנות על פיו, יהיה ראיה בהליך משפטי, ללא צורך בראיה נוספת, לדברי הנוטריון ולמעשיו ולדברי אחרים ולמעשיהם שאמרו או עשו בפניו, הכל כאמור במסמך, ואין לסתור ראיה זו אלא בפנקסים המתנהלים על ידי עובד ציבורי על פי חוק או בראיות שיש בהן כדי להוכיח כי בעריכת המסמך היה משום מרמה.

דברי הסבר

הכפופות יחסית, מסיבות שהזמן גורם אותן. לכן מוצע למסור, גם לענין החוק המוצע, את הסמכות לקבוע פרטים לביצוע פעולה נוטריונית לידי שר המשפטים. הסעיף מפרט את עיקר הנושאים שלגביהם קיימות כיום הוראות מפורשות בחוק הנוטריון העותמני או בתקנות לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוק, כגון זיהוי, הסבר, עדים לעריכת מסמך וכיוצא באלה.

עיקר השיבותו של מסמך נוטריוני הוא כוחו בראיה. בניגוד למסמך שלא נערך באמצעות נוטריון, אין צורך להביא את הצדדים למסמך או את הנוטריון עצמו בפני בית המשפט כדי להוכיח שמה שנאמר במסמך נאמר אמנם על ידי הצדדים או על ידי הנוטריון. לא זאת אף זאת. לא יותר לסתור את האמור במסמך נוטריוני על ידי ראיה כלשהי חוץ מפנקסים ציבוריים או ראיה בדבר עריכת המסמך אגב מרמה.

20. לענין אישור תרגומים, אין זה רצוי שנוטריון יאשר את נכונותו של תרגום אלא אם הוא בעצמו שולט בשפות שמהן ושאליהן נערך התרגום. אם אמנם אין נוטריון המסוגל לתרגם משפה פלונית לשפה אלמונית, יוכל הנוטריון לקבל הצהרה על נכונות התרגום ממי שאיננו נוטריון, אך שולט בשתי השפות וערך או בדק את התרגום; אבל פעולה זו איננה אישור נוטריוני של התרגום.

21. כלל הפעולה האישית מחייב גם שנוטריון לא יאשר על פי עדות שמעיה שפלוגי נמצא בחיים.

22. פרטי הביצוע של פעולה נוטריונית נקבעים היום בחוק הנוטריון העותמני; ואילו לגבי נוטריון למסמכים יוצאי-חוק נמצאים הפרטים בתקנות שהתקין שר המשפטים. הנסיון הוכיח כי יש צורך לשנות פרטים אלה או להוסיף עליהם, וזאת לעתים

כוחו של מסמך שערך נוטריון

24. יפוי-כוח כללי, וכן יפוי-כוח לביצוע עסקאות במקרקעין הטעונות רישום במרשם המקרקעין, לא יהיה ברתוקף אלא אם נוטריון ערך אותו או אימת את החתימות שעליו, כאמור בחוק זה ובתקנות על פיו.

יפוי-כוח

25. מסמך הנחזה כנערך על ידי נוטריון בהתאם לחוק זה והתקנות על פיו, חזקה עליו שכן נערך כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

חזקת כשרות

פרק ה': ניהול המשרד

26. מסמך הנערך על ידי נוטריון ייערך בשלושה עתקים לפחות.

עתקים של מסמכים

27. (א) נוטריון ישמור בידיו כפל מכל מסמך שערך בתוקף תפקידו.

שמירת מסמכים

(ב) נוטריון ישמור בידיו כפל מכל מסמך אחר שבו עשה פעולה לפי חוק זה; אולם שר המשפטים רשאי, בתקנות, לפטור מקיום הוראה זו לגבי סוגים של מסמכים.

(ג) דרכי השמירה של כפלים לפי סעיף זה ייקבעו בתקנות.

28. שר המשפטים יקים ארכיון מרכזי למסמכים נוטריוניים, ולארכיון האמור ישלח נוטריון, במועד שנקבע בתקנות, עותק שלישי מכל מסמך שחובה לשמור כפל ממנו.

ארכיון מרכזי

29. שר המשפטים יקבע בתקנות –

תקנות בקשר לטיפול ועיון במסמכים

(1) את סוגי הזכאים לעיין במסמכים אשר בידי הארכיון המרכזי למסמכים נוטריוניים וסוגי הזכאים לקבל העתקים מהם, וכן את סדרי העיון וקבלת העתקים;

(2) את הצורה והמקום לגניזת מסמכים, לרבות ספרים כאמור בסעיף 30, אשר היו בידי נוטריון שתמה כהונתו.

30. נוטריון ינהל ספרים בקשר למילוי תפקידו, ובהם יירשמו פעולותיו בדרך שנקבעה בתקנות.

ניהול ספרים

דברי הסבר

כגון שאימת חתימה עליו, מסר אותו לידי אחר וכיוצא באלה. ואולם חובת השמירה הזאת יכולה להביא לידי הכבדה יתרה, כגון שמירת ספרים שלמים, ולכן מוצע להעניק סמכות לשר המשפטים לפטור מחובת שמירה זו בסוגים של מקרים שיפרט בתקנות.

29. מסמכים נוטריוניים אינם נכס הכללי, ועקרונות יש ענין בהם רק לצדדים עצמם. מאידך יש גם סוגים אחרים של מעונינים שיש לאפשר להם לעיין בהם ולקבל העתק מהם, כגון נושים, חליפי הצדדים וכיוצא באלה.

30. ספרים מסודרים המשקפים את הפעולות הנוטריוניות מכל צדדיהם והמאפשרים בקורת מדוייקת – הם אחד היסודות לפעולה התקינה של משרד נוטריוני. החוק העותמני על הנוטריון קובע בעצמו את הפרטים של ספרים אלה. מאחר שאין עדיין מסורת למשרדי הנוטריונים לפי המתכונת המוצעת, ייקבעו פרטים אלה בתקנות, דבר שיאפשר את התאמתם המהירה בשעת הצורך.

סעיף 24 זה נותן גושפנקה לנוהג הקיים זה עשרות בשנים, היינו שיפוי-כוח כללי ויפוי-כוח לעריכת עסקה בלשכת רישום מקרקעין יהיו בצורה נוטריונית.

סעיף 25 הוראה זו משחררת את מי שמסתמך על מסמך נוטריוני מהצורך להוכיח שאמנם המסמך נערך על ידי הנוטריון וכי נערך כדיון.

סעיפים 26–28 הצורך בשלושה עתקים של כל מסמך נוטריוני נעוץ בדרישה כי עותק אחד יימסר למי שביקש לערוך את המסמך, עותק אחד יישאר בידי הנוטריון, ועותק אחד יישלח לארכיון המרכזי למסמכים נוטריוניים. מטרת הארכיון המרכזי היא נוחיות הציבור, שיוכל לאתר מסמך נוטריוני שנערך אי-פעם בעבר, גם כאשר לא זכור מי הוא הנוטריון שערך את המסמך.

בדרך כלל חשוב שיישאר בידי הנוטריון ובידי הארכיון לא רק העתק המסמך שנערך על ידי הנוטריון עצמו אלא גם העתק מכל מסמך אחר שלגביו עשה פעולה נוטריונית,

31. (א) נוטריון יעמיד את המסמכים שעליו לשמור לפי סעיף 27 ואת הספרים שעליו לנהל לפי סעיף 30 לבקורת על ידי מי ששר המשפטים מינה לכך.
(ב) דרכי הבקורת ייקבעו בתקנות.
- (ג) מי שנתמנה לערוך בקורת לפי סעיף זה ישמור כסוד כל דבר שהובא לידיעתו במילוי תפקידו ולא ישתמש בידיעה כאמור אלא למילוי תפקידו; הוראה זו אינה חלה על גילוי שנצטווה עליו בהקירה על פי דין או בהליך משפטי.

פרק ו': אתיקה מקצועית

32. נוטריון ישמור על כבוד המקצוע של נוטריון וימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע.
33. במילוי תפקידו יפעל נוטריון בנאמנות ובמסירות.
34. פעולה שלפי חוק זה מוסמך נוטריון לעשותה, הן מבחינת הענין והן מבחינת המקום, חייב הוא לעשותה אם נתבקש לכך, ובלבד ששולם לו בעד הפעולה השכר המגיע לו לפי חוק זה.
35. נוטריון לא יעשה לעצמו פרסומת כעוסק במקצוע של נוטריון; המקרים והצורות שבהם הוא רשאי או חייב לציין את שמו ואת מקצועו, וכן הדרכים שבהם מותר לו להביא את קיום משרדו לידיעת הציבור, יפורטו בתקנות.
36. לא ישדל נוטריון, בעצמו או על ידי אחר, למסור לו עבודה מקצועית.
37. נוטריון ישתמש לציון מקצועו בתואר "נוטריון" או בתואר לועזי מקביל שנקבע בתקנות, ובתואר זה בלבד, ולא יציג את עצמו כעורך דין; אין בהוראה זו כדי למנוע את השימוש בתואר אקדמאי או בתואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו.

דברי הסבר

- סעיף 31** משרדו של הנוטריון הציבורי שעל ידו בתי המשפט עומד היום לבקרתו הפנימית של מנגנון הבקורת שעל יד משרד המשפטים, וכן עובר הוא את בקרתו של מבקר המדינה. אין היום בקורת במשרדו של נוטריון למסמכים יוצאי-חוק. כדי לשמור על האמון הניתן היום למסמכים נוטריוניים, אין מגוון מבקרת תקופתית ומסודרת במשרדי הנוטריונים שיתמנו לפי החוק המוצע. אי-סדרים שיתגלו במהלך הבקורת, תוצאתם תהיה הליכים משמעותיים לפי פרק ז'. בהעדר מסורת לצורה זו של בקורת, מוצע שפרטיה והיקפה ייקבעו בתקנות.
- סעיף 32** סעיף זה וכן יתר הסעיפים בפרק ו' קובעים את כללי ההתנהגות של נוטריון, שהפרתם עלולה לגרום אחריה הליכים משמעותיים לפי פרק ז'. הסעיף המוצע הוא כללי ביותר, ויתמלא תוכן של ממש על ידי הפסיקה של ועדות המשמעת שיפעלו לפי פרק ז'.
- סעיף 33** שעה שהכלל שבסעיף 32 מתייחס להתנהגותו של הנוטריון, הן במילוי תפקידו והן דרך כלל, מוטלת חובת הנאמנות והמסירות על
- הנוטריון בכל הנוגע למילוי תפקידו. אף הוראה זו תתמלא תוכן על ידי הפסיקה של ועדות המשמעת.
- סעיף 34** מספר הנוטריונים, כאמור, יהיה מוגבל, ומעמדם יהיה דומה למעמד מונופוליסטי. לכן יש להבטיח את מתן השירות הנוטריוני לכל דורש, ובניגוד לאמור לגבי עורך-דין, אין נוטריון חפשי לסרב את מתן שירותו לפי רצונו.
- סעיף 35** ההוראה האוסרת את הפרסומת למתן שירותים משותפת לכלל המקצועות החפשיים, ולמעשה היא דוגמה לכלל שבסעיף 32.
- סעיף 36** אף הוראה זו משותפת לאתיקה המקצועית של כלל המקצועות החפשיים, ובין השאר של מקצוע עורך-הדין (סעיף 56 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961).
- סעיף 37** הוראה זו מקבילה להוראה שבסעיף 57 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961. הואיל ומי שהיה עורך-דין אינו יכול להיות נוטריון מבלי לפרוש מהמקצוע של עורך-דין, מודגש שגם אסור עליו להציג את עצמו כעורך-דין.

38. (א) נוטריון לא יעסוק במקצועו בשותפות עם מי שאינו נוטריון, ולא ישתפו בהכ" נסותיו, אם ברוטו ואם נטו, בתמורה לשירותים, לסיוע או לתועלת אחרת למקצועו, אולם רשאי נוטריון לשתף בהכנסותיו את אלמנתו ואת היתומים הקטינים של כל אחד מאלה:

הגבלות על שותפות

(1) שותף או שותפו שפרש, שנפטר בעודו נוטריון;

(2) נוטריון שאת משרדו רכש.

(ב) נוטריון יבצע פעולה נוטריונית בשמו בלבד, אף אם הוא עוסק במשרדו בשותפות עם נוטריון אחר.

39. נוטריון לא יעסוק בכל עסק או מקצוע, לבדו או בשותפות עם אחר, זולת מקצועו כנוטריון, ולא יעבוד כשכיר במשרה כלשהי; אך מותר לו לקבל תפקיד בורר, מפרק תאגיד, נאמן בפשיטת רגל או אפוטרופוס או תפקיד הוראה במשפט, וכן מותר לו לעסוק בעיסוק אקדמי, מדעי, אמנותי או ספרותי.

איסור של עיסוק אחר

40. נוטריון ישמור בסוד כל דבר שהובא לידיעתו על ידי מי שבזקק לשירותיו במילוי תפקידו כנוטריון, זולת אם נאמר אחרת בחיקוק או אם ויתר הלקוח על שמירת הסודיות; הוראה זו אינה חלה על גילוי שנצטווה עליו בחקירה או בחיפוש על פי דין או בהליך משפטי.

סוד מקצועי

41. העובד בשירותו של נוטריון ישמור על סודיות הענינים המגיעים לידיעתו במהלך שירותו באותה מידה שבה חייב הנוטריון בעצמו לשמור על סודיותם, והנוטריון ינקוט באמצעים סבירים כדי להבטיח את שמירת הסודיות כאמור.

שמירת סוד על ידי אחרים

42. לא ישתמש נוטריון בידיעה שהגיעה אליו במילוי תפקידו מאת מי שבזקק לשירותיו אלא למען אותו אדם או ברשותו.

איסור שימוש בידיעה שנמסרה לנוטריון

43. נתבקש הנוטריון לערוך מסמך בעד יותר מצד אחד, חב הוא בנאמנות כאורה שווה לכל הצדדים למסמך, ואין נפקא מינה מי מהצדדים משלם את שכר השירות.

הנוטריון נאמן כל הצדדים

דברי הסבר

סעיף 38 אף האיסור בשיתוף אדם שאינו נוטריון, בהכנסותיו של הנוטריון - מקורו בהוראה מקבילה של חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961, היא סעיף 58 שבו, והוא הדין בסייגים של האיסור האמור. כן מודגש בסעיף 38 שהשותפות אינה גורעת מאחריותו האישית של הנוטריון; לפי זה - מסמך נוטריוני יהיה תמיד של הנוטריון שערך אותו ולא של השותפות.

סעיף 39 כדי לשמור על טוהר המידות ועל רמה גבוהה ביותר במילוי תפקידי נוטריון, אסורה לנוטריון, מחוץ למילוי תפקיד זה, כל התעסקות חוץ מהמפורט בסעיף זה, התעסקויות שאין בהן כדי לפגוע במעמדו.

סעיף 40 גם שמירת הסודיות המקצועית היא חובה משותפת לכל המקצועות החפשיים, והכרח הוא להטילה על נוטריון באשר הוא ממלא תפקיד מובהק של נאמנות.

סעיף 41 כדי להבטיח הלכה למעשה את שמירת הסודיות על ידי הנוטריון, יש להטילה גם על עובדיו. אמנם עובדי הנוטריון אינם אחראים אחריות משמעותית, אולם מוטלת עליהם אחריות פלילית, במקרה של הפרת הסודיות על ידם (סעיף 75).

סעיף 42 גם עובד הציבור חייב לשמור בסוד ידיעה שהגיעה לידיעתו במילוי תפקידו, והוא אם לא הורשה לגלותה על פי הרשאה כדן (סעיף 27 לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים), תשי"ז-1957); אולם על נוטריון מוטל, מעבר לזה, גם חובה שלא לנצל להגנתו האישית את המידע שהגיע לידיעתו במילוי תפקידו.

סעיף 43 הנוטריון אינו "שלוחו" של אחד הצדדים למסמך שהוא עורך אותו. תפקידו בלתי תלוי, והוא חב בכל מקרה בנאמנות שווה לכל הצדדים למסמך.

פרק ז': שיפוט משמעותי

עבירות משמעת

44. נוטריון אשם בעבירות משמעת אם -

- (1) עבר על כללי האתיקה המקצועית כפי שנקבעו בפרק ו';
- (2) לא קיים את המוטל עליו לפי הוראות חוק זה והתקנות שהותקנו לפיו או התרשל בקיום המוטל עליו כאמור;
- (3) עשה במילוי תפקידו כנוטריון פעולה שלא היה מוסמך לה לפי כל חיקוק;
- (4) נתן אישור שידע או היה חייב לדעת שהוא כוזב;
- (5) גבה או דרש בעד שירותיו שכר שהוא למעלה מן הקבוע מכוחו של חוק זה, או גבה או דרש, ללא טעם מספיק, שכר שהוא למטה מן הקבוע מכוחו של חוק זה;
- (6) הורשע, בישראל או מחוצה לה, בעבירה שיש בה משום קלון.

ועדת משמעת

45. שר המשפטים יקים ועדת משמעת אחת או יותר לדון בעבירות משמעת של נוטריונים, וימנה את חבריה; בראש כל ועדה יעמוד שופט שיתמנה בהסכמת גשיא בית המשפט העליון, אחד מחבריה יהיה עורך-דין, חבר המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין, והשלישי יהיה נוטריון.

קובל

46. היועץ המשפטי לממשלה או נציגו רשאים, בין ביזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר, להגיש קובלנה לוועדת המשמעת בשל עבירת משמעת ולהתייצב ולטעון בכל הליך לפי פרק זה.

איתנות בסדרי דין ובדיני ראיות

47. (א) ועדת משמעת אינה חייבת לנהוג לפי סדרי הדין של בית משפט, והיא רשאית לקבל כל ראיה בכל דרך הנראית לה מועילה ולקבוע סדרי חקירתם של עדים; והכל כשאין בחוק זה או בתקנות לפיו הוראה אחרת לענין זה.
(ב) ועדת משמעת אינה כפופה לדיני הראיות כשאין בחוק זה הוראה אחרת לענין זה.

צו חיפוש

48. ראתה ועדת משמעת שיש לערוך חיפוש כדי להבטיח הצגתו של חפץ הדרוש לחקירה בעבירת משמעת, רשאי יושב ראש הוועדה ליתן צו חיפוש; הצו יבוצע כדרך צו חיפוש לפי

דברי הסבר

בא לתת ביטוי למעמד המיוחד שיינתן בחוק המוצע לנוטריון ושהוא גבוה ממעמדו של נוטריון למסמכים יוצאי חוץ.

סעיף 46 התפקיד של קובל אינו קיים בחוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"ו-1950. מקורו בחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961.

סעיף 47 הוראה זו משותפת לרוב הטריונולים המשמעותיים, ומטרתה להחיש ולפסג את הדיון.

סעיף 48 הסמכות לערוך חיפוש במשרדו של נוטריון לצרכי הליכים משמעותיים - חשובה ביותר בשנים לב לאופיו המיוחד של תפקיד הנוטריון; רוב הראיות נמצאות - או חייבות להימצא - במשרדו, בספריו ובפנקסיו דוקא. הוראה דומה למוצעת נמצאת בחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968.

סעיף 44 פיקוח משמעותי יעיל הכרחי לשמירת הרימה של המקצוע. סוגי העבירות המשמעותיות הדומים בחלקם לאלה הנהוגים היום לגבי נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, הם הפרת כללי האתיקה המקצועית, אי-קיום ההוראות הפורמליות של החוק הנוגעות לעריכת מסמך נוטריוני, חריגה מסמכות, תוצאת אישור כוזב, אי-קיום התעריף של נוטריונים. כן מוצע שיהיה מותר להביא נוטריון לדיון משמעת אף אם הורשע בעבירה שיש עמה משום קלון, אף אם אין לה כל קשר עם מילוי תפקידו כנוטריון.

סעיף 45 הטריונול שידון בעבירות משמעת (ועדת המשמעת), הרכבו שונה מהרכב הטריונול הדן נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ - הוא ועדת ההמ"לצות של המישה-ארבעה עורכי-דין והיועץ המשפטי לממשלה כיושב ראש. ההרכב המוצע של ועדת המשמעת

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחילופי) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969², ולענין פרק זה, "חפץ" - כמשמעותו בפקודה האמורה.

איסוף חומר

49. (א) ראתה ועדת משמעת שיש צורך באיסוף חומר הדרוש לחקירה בעבירת משמעת, רשאי יושב-ראש הועדה להטיל תפקיד זה על אדם הכשיר לכך לדעת הועדה.

(ב) ראתה הועדה להטיל איסוף חומר על שוטר, יועמד השוטר לרשותה על ידי המפקח הכללי של משטרת ישראל.

(ג) מי שהוטל עליו לאסוף חומר לפי סעיף זה רשאי להזמין ולחזור ולהזמין אדם לבוא לפניו ולהעיד ולהציג חפצים שברשותו.

(ד) מי שהוזמן להעיד או להציג חפץ לפני מי שהוטל עליו תפקיד לפי סעיף זה, חובותיו יהיו כשל נחקר לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)³, אך אין בדבר זה כדי לגרוע מסעיפים 55 עד 57 לפקודת העדות⁴.

50. עם תום דיוניה תחליט ועדת המשמעת כהחלטה מנומקת אם לזכות את הנאשם או להרשיעו; הרשיעה הועדה את הנאשם, תמליץ בפני שר המשפטים על נקיטת אמצעי משמעת והשר יטיל את אמצעי המשמעת בהתאם להחלטה.

החלטה והמלצה

51. (א) ואלה הם אמצעי המשמעת לפי חוק זה:

אמצעי משמעת

(1) התראה;

(2) נזיפה;

(3) קנס בסכום שלא יעלה על 10,000 לירות לכל עבירה;

(4) התליית תקפו של המינוי לתקופה שתקבע ועדת המשמעת;

(5) ביטול המינוי;

(6) פרסום החלטת הועדה, בציון שמו של הנוטריין או בלי ציון שמו.

(ב) קנס שהוטל לפי סעיף זה ייגבה כמו קנס שהוטל על ידי בית משפט בהליך פלילי.

דברי הסבר

יושב ראש הועדה שמינתה את הנוטריין; אולם המלצה הועדה מחייבת את השר, אף זאת במתכונת של חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, חש"י-1950.

סעיף 51 סולם הענשים המשמעתיים המוצעים דומה אף הוא לענשים הקיימים לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ, חש"י-1950. אולם חידוש חשוב בו, והוא עונש הקנס עד 10,000 לירות. נחברר כי קיימים מקרים שבהם עונש הנזיפה אינו מתאים, אך מאידך התליית המינוי יהיה חמור מדי. הקנס - שלא יהיה לו אופי פלילי - נראה כאמצעי מתאים לאותם המקרים.

סעיף 49 אף הסמכות המוצעת בסעיף זה - מקורה בחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1969. התולשה של הדין המשמעתני במקצועות החפשיים השונים היא בכך שהתובע תלוי במידע מקרי הבא לידינו לצרכי ההליכים, ואינו יכול להכין את חומר התביעה באותה מידה כמו המשטרה בהליכים פליליים. ההוראה המוצעת באה למנוע מקריות זו, ואף למנוע התדיינות מיותרת בפני ועדת המשמעת.

סעיף 50 אמנם - כמו לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ, חש"י-1950 - תפקידה של ועדת המשמעת רק להמליץ על נקיטת אמצעי המשמעת נגד נוטריין, והאמצעי יוטל על ידי שר המשפטים, שהוא

³ חוקי אי"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

⁴ חוקי אי"י, כרך א', פרק נ"ד, עמ' 650; ס"ה תשכ"ה, עמ' 192.

52. הנוטריון והיועץ המשפטי לממשלה או נציגו רשאים לערער בפני בית המשפט העליון, תוך שלושים יום מהיום שנמסרה להם הודעה על החלטה, על החלטת ועדת המשמעת או על המלצתה; שר המשפטים לא יבצע המלצה של הוועדה עד תום תקופת הערעור, ואם הוגש ערעור – עד למתן החלטת בית המשפט העליון.

53. לבית המשפט העליון הדין בערעור יהיו כל הסמכויות שיש לו בערעורים פליליים.

54. (א) שר המשפטים רשאי, אם המליצה על כך ועדת המשמעת, להשעות נוטריון –

(1) שהוגש נגדו כתב אישום בבית משפט בשל עבירה פלילית שעבר במילוי תפקידו ושכונסיבות הענין היה בה משום קלון;

(2) שהועמד לדין בפני ועדת המשמעת לפי חוק זה בענין שבו עלולה הוועדה להמליץ על התליית תקפו של המינוי או על ביטולו.

(ב) השעייתו של נוטריון לפי סעיף קטן (א) (1) תהא עד לפסק דינו בבית המשפט, ואם הורשע והובא דבר ההרשעה לפני ועדת המשמעת – עד להחלטת הוועדה ושר המשפטים לפי חוק זה; לא הובא הדבר לוועדה תוך שלושים יום מהיום שבו נעשה הפסק המרשיע סופי, או בוטלה ההרשעה – בטלה ההשעיה.

(ג) השעייתו של נוטריון לפי סעיף קטן (א) (2) תהא עד להחלטת הוועדה.

(ד) המליצה ועדת המשמעת על התליית תקפו של מינוי של נוטריון שהושעה או על ביטולו, תימשך ההשעיה עד לביצוע ההמלצה על ידי שר המשפטים או עד לביטול ההמלצה בערעור.

(ה) על המלצת הוועדה להשעותו רשאי נוטריון לערער לפני בית המשפט העליון תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לו הודעה על ההשעיה; הגשת הערעור לא תעכב את ההשעיה.

55. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את סדרי הדין בהליכים בפני ועדת משמעת ובערעורים על החלטותיה.

56. (א) בהליכים משמעתיים לפי חוק זה מותר –

(1) לחייב נאשם בתשלום הוצאות המשפט למדינה או למתלונן, בסכום שנקבע בהחלטה;

(2) לחייב נאשם שהורשע בשל השגת שכר בכונסיבות המהוות עבירת משמעת, בהחזרת השכר, כולו או מקצתו;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 52 אף לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חרץ, תש"ז-1950, קיים ערעור בפני בית המשפט העליון; אולם זכות הערעור ניתנת לנאשם בלבד. מוצע לתת גם ליועץ המשפטי לממשלה זכות לערער על כל החלטה של ועדת המשמעת המסיימת את הדין.

סעיף 55 הסמכות לקבוע סדרי דין בפני ועדת משמעת – תהא, כמו ברוב יתר הטרמינולוגיה המשמעתיים, בידי שר המשפטים.

סעיף 54 הוראה זו מאומצת מהוראת חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חרץ, תש"ז-1950. מטרתה היא למנוע שנוטריון שנגדו הועלו האשמות רציניות, הן בפלילים והן בהליכים משמעתיים, ימשיך בפעולתו המקצועית עד שיתברר דינו. הסמכות להשעות

סעיף 56 סעיף זה מאמץ הוראה דומה בחוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961. לוועדה תהא סמכות לפסוק לניזוק על ידי עבירת המשמעת פיצויים עד 1500 לירות – לעומת 500 לירות בהוראה המקבילה

ערעור
סמכות בית המשפט העליון
השעיית נוטריון

סדרי הדין
אמצעי עזר

(3) לחייב נאשם שהורשע בתשלום פיצויים למתלונן או לאדם אחר שניזוק על ידי העבירה, בסכום שלא יעלה על 1500 לירות; חיוב זה אינו פוטר מאחריות לפיצוי הנזק לפי כל דין אחר;

(4) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות המשפט למדינה או לנאשם בסכום שנקבע בהחלטה, אם הנאשם זוכה ונמצא שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד.

(ב) חיובים לפי סעיף זה ניתנים להוצאה לפועל כמו פסק דין של בית משפט.

57. (א) חבר ועדת משמעת שאינו בשירות המדינה זכאי לקבל הוצאות בסכומים שקבע שר המשפטים; שר המשפטים רשאי לפסוק לחבר ועדת משמעת שכר בסכום שיקבע אם ראה שהדבר מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) עד שהוזמן להעיד או להציג חפץ לפני ועדת משמעת רשאי יושב ראש הועדה לפסוק לו דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה כמו לעד שהוזמן להעיד לפני בית המשפט.

(ג) אדם שהוטל עליו לאסוף חומר כאמור בסעיף 49 והוא אינו בשירות המדינה, זכאי לקבל, בנוסף על הוצאותיו הסבירות, שכר בסכום שקבעה הועדה.

(ד) הסכומים האמורים בסעיף זה ישולמו מאוצר המדינה.

58. (א) דיון לפי פרק זה אין בו כדי לעכב או לבטל דיון בפלילים.

(ב) הואשם נוטריון בפלילים על מערכת עובדות המשמשות, כולן או מקצתן, עילה לדיון בפני ועדת משמעת, רשאית הועדה להפסיק את דיוניה עד למתן פסק דין סופי בפלילים.

פרק ח': סיום הכהונה

59. שר המשפטים יבטל את מינויו של נוטריון אם הנוטריון ביקש זאת.

60. נוטריון שחדל להיות תושב ישראל, יבטל שר המשפטים את מינויו, מיום שחדל כאמור.

61. נוטריון שניתן לגביו צו קבלת נכסים בהליכי פשיטת רגל — בטל מינויו.

62. נוטריון שהוכרז בפסק דין כפסול דין, תיפסק כהונתו כל עוד לא בוטל הפסק, והוא הדין אם החליט שר המשפטים על סמך תעודה של פסיכיאטר מחוזי כי הנוטריון אינו מסוגל מחמת מחלת נפש למלא את תפקידו.

דברי הסבר

הדיון המשמעתי איננו ענישה, ולכן לא יחול הכלל שלא יובא אדם פעמיים לדיון בפלילים על אותו מעשה. מאידך מוצע למנוע דיון כפול. לכן מותר לוועדת המשמעת להכוח לתוצאות של הדיונים בפלילים לפני שתחיל או תמשך בדיון המשמעתי.

סעיפים הוראות אלה המסדירות את סיום הכהונה של נוטריון — מקורן בהוראות מקבילות של חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א—1961.

של חוק לשכת עורכי הדין. הסכום של 1500 לירות מקורו בהוראה מקבילה של חוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד—1954, המאפשר חיוב בתשלום כזה לניזוק על ידי עבירה פלילית, וזאת בשעת הטלת העונש.

סעיף 57 הוראה זו מקורה בהוראה מקבילה בחוק ועדות חקירה, תשכ"ט—1968.

סעיף 58 הוראה זו משותפת עם הוראות אחרות המסדירות דיונים משמעתיים. מטרת

הוצאות ושכר

דיון משמעתי
ודיון פלילי

פרישה מרצון

עזיבת הארץ

פשיטת רגל

הפסקת הכהונה

פרק ט': אימות חתימת נוטריון

63. עובד המדינה שנתמנה לכך על ידי שר המשפטים יאמת, על פי בקשת מעונין, את חתימתו של נוטריון על גבי מסמך שיצא מלפני נוטריון בתוקף תפקידו והגועד לשימוש מחוץ לישראל או לכל מטרה אחרת שאישר שר המשפטים בצו, אולם רשאי הוא לסרב לאמת חתימה כאמור אם בפעולה הנוטריונית עבר הנוטריון על סמכויותיו או השתמש בהן שלא כדין.

64. מי שנתמנה לאמת את חתימתו של נוטריון רשאי לדרוש מידי מי שמבקש אימות של חתימת נוטריון לפי חוק זה, כי ימלא תחילה תנאים הבאים להבטיח את קיומו של כל חיקוק בדבר המשלוח של המסמך הנוטריוני לחוץ לארץ.

פרק י': שונות

65. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות —
 (1) את שיעור השכר שיגבה נוטריון בעד שירותיו לפי חוק זה ואת מקרי הפטור משכר;
 (2) את האגרות שישולמו בעד שירותי הארכיון המרכזי למסמכים נוטריוניים.

66. נוטריון המשתמש בסמכותו לגבי מסמך בודעו כי המסמך נועד לביצוע עבירה או שבעריכתו היה משום עבירה, דינו — מאסר שלוש שנים או כנין האשם כאותה עבירה, הכל לפי העונש הגבוה יותר.

67. מי שאינו מוסמך לכהן כנוטריון ומתחזה להיות נוטריון — יאשם בעוון.

68. (א) מי שעושה פעולה מן הפעולות שנתייחדו בחוק זה לנוטריון מבלי להיות מוסמך לכך על פי דין —
 (1) דינו — קנס 10,000 לירות;

דברי הסבר

סעיף 63 מוצע לקיים את ההסדר הקיים לגבי נוטריון למסמכים יוצאי-חוץ — גם במתכונת החוק המוצע.

סעיף 66 נוטריון חייב להיות קפדן ביותר במתן שירותיו, ולא יתן את ידו במילוי תפקידיו לביצוע עבירה כל שהיא או יחפה עליה. אם יפר הוראה זו הרי יהא צפוי למאסר עד שלוש שנים, אפילו עונש המכסימום הצפוי לעבריו העיקרי הוא נמוך יותר.

סעיף 67 התחזות כנוטריון למסמכים יוצאי-חוץ היא עבירה לפי חוק הקיים. החוק המוצע בא לאמץ הוראה זו לגבי הנוטריון שיתמנה על פיו.

סעיף 68 גם לפי חוק הנוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ, תש"י—1950, אשם בעבירה מי שעושה פעולה מן הפעולות שנתייחדו לנוטריון, ודינו — מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות. גראה מצד אחד כי יש להעלות את מכסימום הקנס, אך מצד אחר אפשר לוותר על עונש מאסר על עבירות כאלה. יחד עם זאת, כדי לתת לאיסור המוצע תוקף יתר מבחינה כלכלית, נקבע כי על פעולות כאלה אין לגבות שכר, ושכר ששולם מותר לתבוע את החזרתו.

עובדים של משרד המשפטים שנתמנו לכך על ידי שר המשפטים מאמתים את חתימתם של נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ. בהודמנות זו בודקים הם אם אמנם הנוטריון לא עבר על סמכויותיו בעריכת המסמך הנוטריוני. אם מתברר שאמנם היתה חריגה מסמכות (כגון שנוטריון אישר כי פלוני הוא אורח של מדינה אלמונית), רשאים הם לסרב את האימות. מוצע לקיים הסדר זה גם במתכונת החוק המוצע.

סעיף 64 לפי תקנות ההגנה (כספים), 1941, טעון משלוח יפוי-כוח לחוץ-לארץ אישור מטעם שר האוצר. לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ, תש"י—1950, רשאים המוסמכים לאימות חתימות הנוטריונים לעכב את האימות כל עוד לא הוכח להם שאמנם חושג האישור לייצא לה"ל את יפוי הכוח שלגביו נערך האישור הנוטריוני. מוצע לקיים הסדר זה גם במתכונת החוק המוצע.

סעיף 65 שכר הנוטריון הציבורי נקבע היום בחוק האגרות (נוטריון ציבורי), תשט"ז—1956. באשר לנוטריון למסמכים יוצאי-חוץ — נקבע שכרו בחקיקת של שר המשפטים.

(2) אינו זכאי לשכר בעד הפעולה, ואם שולם שכר – יחזיר אותו למי ששילמו.

(ב) הטוען שהוא מוסמך לעשיית הפעולה, עליו הראיה.

69. באזורים שאין בהם נוטריון, רשאי שר המשפטים למנות עובד המדינה הממלא תפקיד בבית משפט שבאותו אזור להשתמש בסמכויות הנוטריון לפי חוק זה ולפי כל דין, כולן או מקצתן, ודין פעולה שנעשתה על ידי עובד המדינה מכוח סמכויות אלה כדין פעולה של נוטריון.

מילוי מקום
נוטריון על ידי
עובד המדינה

70. בטלים –

ביטולים

- (1) החוק העותמני בדבר הנוטריון מיום 27 בזילקעדה שנת 1331 (1913) (להלן – החוק העותמני של הנוטריון);
- (2) סעיף 18 לפקודת הרשמים, 1936⁵;
- (3) חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"י–1950⁶;
- (4) חוק האגרות (נוטריון ציבורי), תשט"ז–1956⁷;
- (5) תקנות הנוטריון הציבורי מיום 4.7.1918⁸;

71. בחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א–1961 –

תיקון חוק לשכת
עורכי הדין

- (1) בסעיף 48, אחרי פסקה (4) יבוא:
" (5) חברותו בלשכה נפסקה עקב מינויו כנוטריון, ובהליכים משמעותיים לפי חוק הנוטריונים, תשכ"ט–1969, בוטל המינוי או תקפו הותלה;"
- (2) בסעיף 52, אחרי "או דיין של בית דין דתי" יבוא "או נוטריון".

דברי הסבר

לענין סעיף זה, "שופט" –
(1) שופט כמשמעותו בחוק השופטים, תשי"ג–1953;
(2) שופט צבאי משפטי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו–1955, המשמש בכהונתו בחינתו בשירות קבע של צבא-הגנה לישראל.
מאחר שאסור שנוטריון יעטוק בעריכת דין (סעיפים 37 ו-39) יש להסדיר את מעמדו כתביר לשכת עורכי הדין, ומוצע לתת לו, לענין זה, את המעמד שיש לעורך-דין שנתמנה שופט.
בסעיף 48 לחוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א–1961, נאמר:
"פקיעת חברות חברותו של חבר הלשכה תפקע אם נתקיימה בו אחת מאלה:
(1) הודיע ללשכה בכתב על פרישתו ממנה;
(2) חדל להיות תושב ישראל; המועד בו חדל חבר להיות תושב ישראל ייקבע על ידי הלשכה; על החלטה זו של הלשכה יתולו הוראות סעיף 45;

ייתכן שבמקומות מרוחקים, כגון בנגב, לא ימצאו מועמדים למשרה של נוטריון.

כדי לא לשלול מהאזרחים את השירותים הניתנים להם היום על ידי מנגנון בתי המשפט, מוצע לאפשר את המשך של מתן השירותים בדרך זו גם אחרי החילתו של החוק החדש.

סעיף 70 הסעיף בא לבטל את כל החקיקה הקיימת היום הן לענין הנוטריון הציבורי והן לענין נוטריון למסמכים יוצאי-חוץ.

סעיף 71 בסעיף 52 לחוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א–1961, נאמר:

"הפסקת חברותם של חברי הלשכה לתקופת כהונתם כשופטים או כדיינים

52. חברותו של חבר הלשכה שנתמנה שופט או דיין של בית דין דתי נפסקת כל עוד הוא משמש בכהונתו, והוא הדין במי שערב תחילתו של חוק זה היה רשום בפנקס עורכי הדין לפי סקודת עורכי הדין, 1938, ושימש אותה שעה בכהונת שופט או דיין כאמור;

5 ע"ר 1936, חוט' 1 מס' 623, עמ' 233; ס"ח תשט"ז, עמ' 22.

6 ס"ח תשי"י, עמ' 141.

7 ס"ח תשט"ז, עמ' 29.

8 חוקי אי"י, כרך ג', עמ' 2508.

תיקון פקודת
העדות

72. בסעיף 37 לפקודת העדות, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) שום דבר בסעיף זה לא יתפרש כאילו בא להכשיר הצהרה שניתנה כאמור בו כדי לשמש ראיה בחוק-לארץ."

תיקון חוק הירושה

73. בסעיף 22 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965⁹, אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ו) לענין סעיף זה, דין נוטריון כדין שופט; אך לגבי נוטריון לא יגרע סעיף קטן (ו) מהאמור בפרק ד' לחוק הנוטריונים, תשכ"ט-1969."

תיקון חוק
מס הבולים
על מטמכים

74. בסעיף 10 (ב) לחוק מס הבולים על מטמכים, תשכ"א-1961¹⁰, בסופו יבוא "לרבות נוטריון".

דברי הסבר

סעיף 73 בסעיף 22 לחוק הירושה נאמר:
"צוואה בפני רשות

22. (א) צוואה בפני רשות תיעשה על ידי המצווה באמירת דברי הצוואה בעל-פה בפני שופט או רשם של בית משפט מחוזי או של בית משפט שלום, או בפני חבר של בית דין דתי, כמשמעותו בסעיף 155, או בהגשת דברי הצוואה בכתב, על ידי המצווה עצמו, לידי שופט, רשם או חבר בית דין דתי כאמור.

(ב) דברי הצוואה כפי שגרשמו על ידי השופט, הרשם או חבר בית הדין הדתי או כפי שהוגשו לידו, ייקראו בפני המצווה, הוא יצהיר שזו צוואתו, והשופט, הרשם או חבר בית הדין הדתי יאשר על פני הצוואה שהיא נקראת ושהמצווה הצהיר כאמור.

(ג) נכתבה הצוואה בלשון שהמצווה אינו שומע, תיקרא בפניו בתרגום ללשון שהוא שומע, והמתרגם יאשר זאת על פני הצוואה.

(ד) במקום קריאת הצוואה או תרגומה בפני המצווה יכולה לבוא קריאתה או קריאת תרגומה על ידי המצווה עצמו.

(ה) צוואה שנעשתה בפני רשות מותר להפקידה בבית משפט מחוזי.

(ו) צוואה בפני רשות תהיה ראיה לכאורה שהאדם הנקוב בה כמצווה עשה את הצוואה ושנעשתה ביום ובמקום הנקובים בה כיום העשייה ומקומה."

מוצע להעניק גם לנוטריון את הסמכות לקבל להפקדה צוואות לפי המתכונת של סעיף 22 האמור.

סעיף 74 10 (ב) לחוק מס הבולים על מטמכים, תשכ"א-1961, אומר:

"מסמך כאמור בסעיף קטן (א) לא יקובל לשום צורך על ידי עובד ציבורי או משרד ציבורי."

נוטריון ציבורי היום הוא לכל הדעות עובד ציבורי לענין הוראה זו, ולגבי נוטריון למטמכים יוצא-חוק קיימת הוראה מיוחדת בדבר השמירה על דיני מס בולים בחוק נוטריונים למטמכים יוצא-חוק, תש"ו-1950.

מוצע להטיל את חובת השמירה על דיני מס הבולים גם על הנוטריון לפי החוק המוצע.

(3) הוכרו פושט רגל;

(4) נידון בבית דין משמעתי להוצאה מן הלשכה והעונש בוצע."

ייתכנו מקרים שבהם יפסיק אדם להיות נוטריון בגלל פסק-דין בהליכים משמעתיים. כתוצאה מזה היתה הפסקת הברותו בלשכה לפי סעיף 52 באה לידי גמר, והוא היה רשאי לחדש את פעילותו כעורך-דין. הסעיף המוצע בא למנוע תוצאה זו.

סעיף 72 בסעיף 37 לפקודת העדות נאמר:

"הצהרה שבכתב כראיה בדין
37. (א) מקום שמותר לאדם על פי דין, או שנדרש אדם, להוכיח דבר על ידי הצהרה בכתב, בשבועה או בתוך צדק, תהיה הצהרתו בכתב ראיה כשרה, אם הוזהר המצהיר כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לענשים הקבועים בחוק אם לא עשה כן.

(ב) האזהרה לפי סעיף קטן (א) תינתן, ותינתנה תאשר על פני ההצהרה, על ידי אחד מאלה:

- (1) שופט;
- (2) דיין בבית דין דתי;
- (3) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, פרקליט מחוז, פרקליט נפה, וסגני פרקליט המדינה ופרקליטי המחוז ועורריהם;
- (4) עורך דין;
- (5) ראש רשות מקומית;
- (6) אדם אחר שהוסמך לכך על ידי שר המשפטים."

קיים ספק אם סעיף זה בא להוסיף על האפשרויות לקבל הצהרות הנועדות לשימוש בחוק-לארץ, או אם המונח פולין של הנוטריון בנדון בעינו עומד. לא מוצע להפוך את הסמכות לקבל הצהרות בדרך כלל למונופולין של הנוטריון ולגרוע על ידי כך מן החידוש החשוב שבסעיף 37 לפקודת העדות. אולם קבלת הצהרות לשימוש בחוק-לארץ הוא אחד התפקידים החשובים של הנוטריון, ואין לתמו בנטף לכך גם לכלל ציבור עורכי-הדין.

⁹ ס"ח תשכ"ה, עמ' 63.
¹⁰ ס"ח תשכ"א, עמ' 64.

75. בסעיף 387 לפקודת החוק הפלילי, 1936¹¹, בסופו, יבוא:

"והוא הדין במי שעובד בשירותו של אדם אחר או היה עובד בשירותו, והוא מגלה ידיעה שנמסרה לאותו אדם כשהמסירה והגילוי היו בנסיבות כאמור".

הוראות מעבר

76. (א) בכפוף לאמור בחוק הארכיונים, תש"ו-1955¹², והתקנות על פיו, יימסרו המסמכים הנוטריוניים וספרי הנוטריון הציבורי שעל יד בית משפט לפי תקנות הנוטריון הציבורי למשמרת של הארכיון המרכזי למסמכים נוטריוניים, ומי ששר המשפטים מינה לכך יהא רשאי לתת העתקים מאותם מסמכים בנסיבות שבהן נוטריון היה רשאי לתתם אילמלא הביטול של החוק העותמני על הנוטריון.

(ב) מי שהיה נוטריון למסמכים יוצאי חוץ ערב תחילתו של חוק זה, ינהג בעותקים של אישורים נוטריוניים שהיה עליו לשמורם אותה שעה, כאילו חוק זה לא נתקבל.

(ג) חתימות על מסמכים יוצאי חוץ שנערכו כדין על ידי נוטריון למסמכים יוצאי חוץ לפני תחילתו של חוק זה יאומתו בדרך האמורה בפרק ט',

(ד) מי שהיה נוטריון למסמכים יוצאי חוץ ועבר ערב תחילתו של חוק זה עבירת משמעת לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"י-1950, יראו אותה עבירה כעבירת משמעת לפי חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961.

דברי הסבר

(ג) קורה שמושרד המשפטים מתבקש לאמת את חתימתו של נוטריון למסמכים יוצאי חוץ כשהמסמך בערך שנים רבות לפני בקשת האימות. יש להניח כי מקרים כגון אלה יהיו גם בעתיד, ולכן מוצע כי מותר יהא לאמת חתימות אלה גם לאחר תחילתו של החוק המוצע; אולם על עצם האימות יחול החוק החדש.

(ד) עם ביטול חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"י-1950, מתבטל גם המנגנון לשיפוט משמעתי לפי אותו חוק. ונסיין מוכיח כי מספר מסויים של עבירות משמעת מתגלה רק שנים רבות אחרי ביצוען, כגון כשר מדובר באישורים לצרכי תביעות פיצויים אישיים מחוץ לארץ. הנוטריונים האלה יהיו להבא רק עורכי דין. בכדי שעבירות משמעת אלה לא יישארו ללא תגובה משמעטית כל שהיא, מוצע לראות את העבירה כעבירת משמעת לפי חוק לשכת עורכי-הדין (ברוב המקרים היא תהיה עבירה כזאת בלאו הכי), ואז יהא אפשר להביא את העבירין לדין עליה בפני בתי הדין של לשכת עורכי הדין.

(ה) לפי סעיף 4 (ג) תנאי הוא לכשירותו של נוטריון שאין לו הרשעות משמעטיות לפי חוק לשכת עורכי הדין. אולם חוק זה קיים רק שבע שנים, ומן הדין להביא בחשבון גם הרשעות קודמות לפי פקודת עורכי הדין, 1958, שקדמה לחוק לשכת עורכי הדין. כמו כן היו ויהיו עד לתחילתו של החוק המוצע הרשעות של נוטריונים לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ, תש"י-1950 - שיבוטל עם תחילתו של חוק זה. גם הרשעות אלה יש להביא בחשבון לצרכי הכשירות.

סעיף 75
אומר:

"אנשים בעלי מקצוע המגלים ידיעות 387. כל אדם שמסיבת מקצועו או מלאכתו מסרו לו ידיעות חשאיות (שאינם סודות ממשלתיים בגדר מובנה של פקודת הסודות הממשלתיים, 1932), והוא גילה אותן, מלבד אם הוא נדרש לגלותן מטעם החוק, יזנו - מאסר ששה חדשים".

אין בהוראה זו כדי להטיל את חובת הסודיות גם על העובדים של אלה החייבים בשמירה. הסעיף המוצע בא למלא חלל זה, שיש לו חשיבות מיוחדת לגבי עובדי הנוטריון (ראה גם סעיף 41).

סעיף 76
(א) למסמכים הנוטריוניים שנערכו על ידי הנוטריון הציבורי לפני תחילתו של החוק המוצע תהיה חשיבות מעשית עוד זמן רב לאחר מכן, ויש לתת למעונינים את האפשרות לקבל העתקים מהם בכל עת. אין כוונה להנציח את הלשכות של נוטריון ציבורי שעל יד בתי משפט לחקופה מעבר ממושכת זו. לכן מוצע להעביר את כל ההומר שנצטבר אצלם לארכיון המרכזי ושם יעמוד לרשותו של כל מעוניין.

(ב) תקנות נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"ו-1956, מחייבות נוטריון למסמכים יוצאי חוץ לשמור על העתקים של אישוריו במשך תקופה של עשר שנים. מוצע לחייב את הנוטריונים הללו לשמור על העתקים אלה עד לגמר אותה תקופה וזאת גם אחרי תחילתו של החוק המוצע.

11 ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 652, צמ' 263.
12 ס"ח תש"ו, עמ' 14.

(ה) לענין סעיף 4 (3) -

(1) דין מחיקת שמו של עורך דין מרשימת עורכי הדין לפי פקודת עורכי הדין, 1938¹³, התליית רשיונו לפי אותה פקודה, ביטול רשיון לפי חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"י-1950, והתלייתו לפי אותו חוק - כדין הוצאה מלשכת עורכי הדין;

(2) דין עונש משמעת אחר שהוטל על פי פקודת עורכי הדין, 1938, או חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תש"י-1950, כדין כל עונש משמעת לפי חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961, זולת הוצאה מהלשכה והשעיית החברות בה.

77. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע

78. תחילתו של חוק זה בתום שנה אחת מיום פרסומו ברשומות. תחילה

דבר היסבר

למסמכים יוצאי-חוץ, דבר המחייב את הנוגעים בדבר להתאים את עצמם למצב החדש הנוצר; אך דבר זה מחייב מתן ארכה סבירה.

78 סעיף הכנות הביצוע של החוק המוצע הן רבות, ויש לדחות את תחילתו לתקופה של שנה, סיבה אחרת לדחיתו זו היא ביטול הסמכויות של נוטריונים

13. ע"ר 1938, הוס' 1 מס' 843, עמ' 86.

